

Sau hơn hai năm giá cổ phiếu giảm mạnh và hoạt động giao dịch trầm lắng, thị trường chứng khoán (TTCK) Việt Nam đã hồi phục và có những chuyển biến tích cực trong 4 tháng đầu năm 2004. Chỉ số giá cổ phiếu VN Index vào phiên giao dịch ngày 29.4 là 264,43 điểm, tăng gần 100 điểm, xấp xỉ 59% so với thời điểm đầu năm. Hàng hóa trên TTCK

đã bán được cổ phần với mức giá kỷ lục 589.000 – 788.000 đồng/cổ phiếu, trong khi mệnh giá là 100.000 đồng. Những thành công khởi đầu này đang góp phần thúc đẩy mạnh mẽ tiến trình CHP các doanh nghiệp nhà nước (DNNN).

Đối với các công ty chứng khoán (CTCK), ngoài hoạt động môi giới có nhiều khởi sắc nhờ lượng giao dịch trên thị trường gia tăng

với lượng giao dịch giảm mạnh so với các tháng trước. Số lượng công ty dự kiến niêm yết trong năm 2004 cũng không nhiều và phần lớn đều là những công ty có quy mô nhỏ. Sự chần chừ trong việc tham gia niêm yết cổ phiếu trên TTCK cho thấy những lợi ích của việc niêm yết chưa thật sự hấp dẫn đối với doanh nghiệp. Các hàng hóa đang có sức hấp dẫn trên thị trường phi tập trung

Nhìn lại thị trường chứng khoán 4 tháng đầu năm

ANH KHUÊ

cũng ngày càng phong phú hơn. Đến nay đã có tất cả 160 loại chứng khoán niêm yết và giao dịch tại Trung tâm giao dịch chứng khoán TP.HCM với tổng giá trị niêm yết lên đến 17.668 tỷ đồng, chiếm 2,94% GDP của năm 2003. Trong đó có 24 loại cổ phiếu, 133 loại trái phiếu chính phủ, 2 loại trái phiếu công ty và 1 loại trái phiếu đô thị. Với sự gia tăng giá trị và chủng loại hàng hóa niêm yết trên TTCK, giá trị giao dịch trên toàn thị trường cũng tăng mạnh cả cổ phiếu lẫn trái phiếu.

Sự sôi động của TTCK Việt Nam trong những tháng đầu năm nay bước đầu đã thu hút người đầu tư quay trở lại với thị trường còn khá mới mẻ này, đồng thời cũng tạo tác động hết sức tích cực đối với việc cổ phần hóa (CPH) thông qua bán đấu giá cổ phần. Hàng loạt công ty đã rất thành công trong việc chào bán cổ phần lần đầu thông qua đấu giá thời gian qua đã chứng minh điều đó. Nhiều doanh nghiệp CPH như Công ty nước giải khát Chương Dương, Công ty điện tử quận 10... đã tổ chức đấu giá bán cổ phần thành công với lượng đặt mua gấp 2-3 lần so với khối lượng chào bán và mức giá trúng thầu vào khoảng 1,4 đến 1,5 lần mệnh giá. Đặc biệt là trường hợp Công ty dịch vụ điện tử II (Vesco II)

mạnh mẽ, các công ty này đã nỗ lực triển khai nhiều hoạt động nghiệp vụ hỗ trợ cho sự phát triển; đặc biệt là các hoạt động tư vấn CPH, bán đấu giá cổ phần ra công chúng, tư vấn tài chính cho doanh nghiệp. Các đơn vị đang dẫn đầu trong lĩnh vực này bao gồm CTCK Ngân hàng đầu tư và phát triển Việt Nam, Công ty cổ phần (CTCP) chứng khoán Sài Gòn, CTCP chứng khoán Bảo Việt, CTCP chứng khoán ACB... Bên cạnh đó, nhờ thế mạnh về vốn của ngân hàng mẹ, CTCK Ngân hàng nông nghiệp và phát triển nông thôn đã triển khai mạnh mẽ nghiệp vụ mua bán trái phiếu Chính phủ có kỳ hạn. Ngoài việc cung cấp một cơ hội đầu tư có mức lãi suất hấp dẫn hơn, nghiệp vụ này đã góp phần làm tăng tính thanh khoản cho thị trường trái phiếu.

Tuy đã đạt được những thành công rất đáng khích lệ nhưng TTCK Việt Nam hiện tại vẫn còn khá nhiều hạn chế. Trong đó, hạn chế lớn nhất là quy mô của thị trường cổ phiếu vẫn còn quá nhỏ. Từ đầu năm đến nay, mặc dù trên TTCK có nhiều thuận lợi nhưng cũng chỉ mới có thêm 2 công ty niêm yết (CTNY) là CTCP bông Bạch Tuyết và CTCP đá Hóa An. Sự thiếu hụt nguồn cung hàng hóa là một trong những nguyên nhân khiến cho thị trường có dấu hiệu chững lại trong tháng 4.2004

như cổ phiếu Vinamilk, cổ phiếu ACB, cổ phiếu Sacombank, cổ phiếu Eximbank, cổ phiếu Ngân hàng Đông Á, cổ phiếu Giống cây trồng miền Nam ... dường như vẫn chưa thể tham gia niêm yết trong năm 2004. Giải pháp CPH các DNNN có quy mô lớn, các ngân hàng thương mại tiềm năng, cũng như các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài và đưa cổ phiếu niêm yết trên TTCK tuy đã được khởi động nhưng tốc độ còn quá chậm và như vậy chưa thể hy vọng sớm hơn nguồn cung hàng hóa cho TTCK từ các đối tượng này.

Do vậy, bên cạnh giải pháp tăng cường đốc thúc các doanh nghiệp tham gia niêm yết cổ phiếu, Nhà nước – với tư cách là cổ đông lớn nhất trong rất nhiều CTCP – phải thúc đẩy các doanh nghiệp có cổ phần của Nhà nước nhanh chóng niêm yết cổ phiếu trên TTCK. Đồng thời, Chính phủ cần phải xem xét tăng thời gian ưu đãi thuế thu nhập doanh nghiệp đối với các CTNY. Trong bối cảnh nhu cầu đầu tư chứng khoán đang có dấu hiệu tăng lên, việc gia tăng nguồn cung cổ phiếu niêm yết có chất lượng cho thị trường trong giai đoạn hiện nay hết sức cần thiết. Giải quyết được vấn đề này, TTCK Việt Nam mới có cơ hội phát triển bền vững ■